

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

W TECHNIKUM W ZESPOLE SZKÓŁ NR 1 w Białej Piskiej

w roku szkolnym 2022/23

I Podstawa prawna:

Program został opracowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego oraz w oparciu o Wewnętrzny Szkolny System Doradztwa Zawodowego Zespołu Szkół nr 1 w Białej Piskiej.

II Cele programu:

Cele związane z kształtowaniem postaw i zachowań:

1. rozwój umiejętności poznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
2. kreowanie postaw aktywnych, przezwyciężanie bierności, radzenie sobie w sytuacjach trudnych i stresowych,
3. kształcenie nawyków ciągłego uczenia się i zdobywania nowych doświadczeń,
4. kształtowanie postaw otwartości – autoprezentacji swojej wiedzy i potencjału osobowości,
5. kształtowanie nawyków planowania przyszłości, modelowania drogi zawodowej i konsekwentnego dążenia do celu,
6. kształtowanie wartości szacunku dla człowieka i jego pracy.

Cele związane z kształtowaniem umiejętności:

1. planowania przyszłości zawodowej,
2. organizowania działań swoich i zespołu,
3. prezentowania własnych poglądów, przekonań z poszanowaniem poglądów, przekonań innych,
4. przygotowania dokumentów związanych z pracą zawodową,
5. poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy,
6. uczenia się,
7. nawiązywania kontaktów,
8. przeprowadzania negocjacji, 9. planowania i organizowania własnej działalności gospodarczej.

Cele związane z wiedzą:

1. poznanie „świata zawodów”,
2. poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach,
3. poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentów związanych z pracą,

4. poznanie podstaw prawa pracy,
5. poznanie zasad tworzenia biznes-planu, tworzenia własnej działalności gospodarczej,
6. poznanie zasad rządzących rynkiem pracy,
7. poznanie sytuacji gospodarczej, społecznej na lokalnym rynku.

III Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla technikum

(Rozporządzenie MEN z dnia z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego z zał. nr. 6)

1. *Poznawanie własnych zasobów* Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjnozawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. *Świat zawodów i rynek pracy* Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. *Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie* Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.3 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji; 3.4 wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

4. *Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych*

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji; 4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

IV Warunki i sposoby realizacji poszczególnych zajęć

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas Technikum jest realizowane:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego i kształcenia zawodowego,
- podczas godzin wychowawczych,
- podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi podczas doraźnych zastępstw,
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej,
- podczas grupowych spotkań z zaproszonymi gośćmi,
- podczas wycieczek zawodoznawczych,
- podczas pracy indywidualnej – doradcy zawodowego.

V. Działania skierowane do uczniów

1. Tematy zajęć grupowych prowadzonych przez SZKOLNEGO DORADCĘ ZAWODOWEGO (10 h/ 5-letni cykl kształcenia)

<i>Lp.</i>	<i>Tematy</i>	<i>Klasa</i>
1	Moje predyspozycje zawodowe (DZ 1.4,1.5)	1
2	Kompetencje miękkie- czyli co pracodawcy cenią najbardziej?(DZ 1.5)	1
3	Kwalifikacje a kompetencje zawodowe – jakie mają znaczenie? (DZ1.5)	2
4	Wpływ rynku pracy na planowanie kariery (DZ 2.1)	2
5	Poznanie własnych zasobów. Określenie własnego systemu wartości związanych z pracą i etyką zawodową (DZ 1.2)	3
6	System kwalifikacji w Polsce i UE, czyli nowe wyzwania edukacyjne (DZ3.2)	3
7	Uczenie się przez całe życie – moda czy konieczność w obecnych czasach (DZ 3.4)	4
8	Moja wizytówka zawodowa, czyli dokumenty aplikacyjne (DZ2.6).	4
9	Skuteczna autoprezentacja – sposobem na osiągnięcie celów zawodowych (DZ 1.1)	5
10	Jak zostać przedsiębiorcą – mój biznesowy plan edukacyjno-zawodowy (DZ 4.2)	5

2. Tematy zajęć grupowych prowadzonych przez SZKOLNEGO DORADCĘ ZAWODOWEGO (10 h/ 4-letni cykl kształcenia- klasy 4 po gimnazjum)

<i>Lp.</i>	<i>Tematy</i>	<i>Klasa</i>
1	PUP, WUP, Internet czy gazeta czyli jak i gdzie szukać pracy? (DZ 3.1)	4
2	Jak zostać przedsiębiorcą – mój biznesowy plan edukacyjno-zawodowy (DZ 4.2)	4

3. Tematy zajęć z zakresu doradztwa edukacyjno- zawodowego realizowanych na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez WYCHOWAWCÓW KLAS i PEDAGOGÓW SZKOLNYCH w ramach godzin wychowawczych (klasy po szkole podstawowej):

<i>Lp.</i>	<i>Tematy</i>	<i>Klasa</i>
1	„Moje zainteresowania i uzdolnienia, ważne na drodze do kariery – dlaczego?” (DZ 1.5)	1
2	Moje wartości i cele życiowe (DZ 1.6)	1
3	Poznanie siebie. Samoocena (DZ 1.1)	2
4	Gospodarowanie czasem – plan dnia ucznia (DZ 4.1)	2
5	Wybór zawodu – świadomy czy przypadkowy? (DZ 4.2)	3
6	Żeby pytać o drogę, trzeba wiedzieć dokąd chcę iść – planuję rozwój edukacyjno-zawodowy (DZ 4.1)	3
7	Razem czy osobno – współdziałanie i współpraca a moja praca (DZ 1.1)	4
8	Sztuka rozwiązywania problemów i radzenie sobie ze stresem (DZ 1.3)	4
9	Organizacja pracy umysłowej w przygotowaniu się do egzaminów (DZ 4.1)	5
10	Egzaminy zewnętrzne – procedury. Rekrutacja na uczelnie wyższe (DZ 4.1, DZ 4.3)	5

4. Tematy zajęć z zakresu doradztwa edukacyjno- zawodowego realizowanych na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez WYCHOWAWCÓW KLAS i PEDAGOGÓW SZKOLNYCH w ramach godzin wychowawczych (klasy 4 po gimnazjum):

<i>Lp.</i>	<i>Tematy</i>	<i>Klasa</i>
1	Sztuka rozwiązywania problemów i radzenie sobie ze stresem (DZ 1.3)	4
2	Organizacja pracy umysłowej w przygotowaniu się do egzaminów. Egzaminy zewnętrzne – procedury. (DZ4.1)	4

5. Zajęcia realizowane przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów:

Lp.	Przedmiot	Proponowana tematyka/zagadnienia	Klasa	Kto realizuje
1	Język polski	- wypowiedź językowa, - pisanie, redagowanie tekstów szczególnie dotyczących pracy zawodowej, - sylwetki bohaterów, twórców – cechy osobowości, predyspozycje zawodowe, - koncepcja świata i człowieka w poszczególnych programach epok, literaturze, - czym charakteryzuje się język reklamy? - ćwiczenia maturalne - streszczenie – ćwiczenia językowe	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciele języka polskiego
2	Język angielski	- wyrażanie zamierzeń i planów zawodowych na przyszłość, - cechy charakteru, predyspozycje, - opis zaplanowanych czynności na przyszłość, - współczesny rynek pracy, - poszukiwanie pracy, przeglądanie ofert pracy, rozumienie treści ogłoszeń o pracę, - sporządzenie życiorysu i podania o pracę/listu motywacyjnego, - poznanie popularnych zawodów i związanych z nimi czynności, - poznanie warunków pracy i zatrudnienia, - poznanie słownictwa związanego ze światem zawodów i zatrudnieniem, - role społeczne, - zawody, zawody przyszłości - przymiotniki opisujące pracę, w poszukiwaniu pracy - praca i pieniądze, pracownicy, w pracy, urlopy i zwolnienia, bezrobocie	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciele języka angielskiego
3	Język niemiecki	- wyrażanie zamierzeń i planów zawodowych na przyszłość, - poszukiwanie pracy, przeglądanie ofert pracy, - rozumienie treści ogłoszeń o pracę, - poznanie popularnych zawodów i związanych z nimi czynności, - poznanie słownictwa związanego ze światem zawodów i zatrudnieniem, - najskuteczniejsze metody poszukiwania pracy, - rozmowa z potencjalnym pracodawcą, - cechy potrzebne do wykonywania niektórych zawodów, - praca wakacyjna, - życiorys i list motywacyjny	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciele języka niemieckiego
4	Zajęcia rewalidacyjne	- skuteczne sposoby poszukiwania pracy, - wizja mojej przyszłości, - preorientacja zawodowa: wyjście do banku (zapoznanie się z pracą), wyjście na pocztę itd.	uczniowie posiadający orzeczenie PPP-P o potrzebie kształcenia specjalnego	Oligofrenopeda godzy

5	Informatyka	- e-usługi i ich rozwój, -korzystanie z e-zasobów i współpraca zdalna, - współdziałanie przy tworzeniu dokumentów, - relacyjne bazy danych, - nowoczesne technologie w służbie człowiekowi, - projekt zespołowy, - wykorzystanie nowoczesnych technik informacyjnych do tworzenia wizji przyszłego życia zawodowego, - przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, - przygotowanie dokumentacji seryjnej,	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel informatyki

		- tworzeni bazy danych, - wyszukiwanie w sieci Internet informacji dotyczących pracy i edukacji, - korzystanie z usług internetowych. - szukanie pracy w Internecie - systemy informatyczne w firmie		
6	Podstawy przedsiębiorczości	- cechy człowieka o postawie przedsiębiorczej, - rola umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, - dostrzeganie znaczenia przedsiębiorczości, w tym innowacyjności i kreatywności w życiu osobistym i rozwoju społeczno-gospodarczym, - motywy aktywności zawodowej człowieka, - uczenie się przez całe życie, - metody poszukiwania pracy, - kompetencje i możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego, - dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy, - przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej, - formy zatrudnienia i rodzaje umów o pracę, - sposoby rozwiązywania stosunku pracy, - prawa i obowiązki pracownika, - przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej (podejmowanie, prowadzenie działalności gospodarczej etc.).	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciele podstaw przedsiębiorczości
7	Historia	- Wojny w świecie greckim, - Przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich w XII -XIII w., - Nowe perspektywy odrodzenia, - Wojny Rzeczypospolitej w 1 poł. XVII w., - Postęp techniczny i przemiany gospodarcze w XVIII stuleciu, - Próby reformy i I rozbiór Rzeczypospolitej.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel historii

8	Wiedza o społeczeństwie	- Obywatel i obywatelstwo. - Organizacje pozarządowe. - Problemy życia społecznego w Polsce. - Społeczeństwo obywatelskie. - Edukacja w XXI w. - Zmiana społeczna. - Komunikacja interpersonalna. - Struktura społeczna. - Przemiany społeczne w Polsce. - ONZ. Międzynarodowy system bezpieczeństwa. - Integracja europejska po II wojnie światowej. - Jak funkcjonuje UE? Polska w UE. - Czym są prawa człowieka? Ochrona praw człowieka w Polsce. - Światowy i europejski system ochrony praw człowieka. - Spółdzielczość i organizacje zawodowe.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie
9	Geografia	- struktura zawodowa ludności świata i Polski, zmiany na rynku pracy, aktywność zawodowa ludności i bezrobocie, zmiany zatrudnienia w sektorach gospodarki narodowej i ich związek z rozwojem gospodarczym państwa, - ewolucja umiejętności i kwalifikacji pracowniczych uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot nauczyciele geografii w zmieniającym się przemyśle na świecie i w Polsce,	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel geografii

		- predyspozycje zawodowe potrzebne w branży usługowej, takiej jak: transport, turystyka, handel, usługi nowoczesne, działania dla ochrony środowiska, - pracownik Europejczyk, prawa 3 wolności w UE		
10	Biologia	- zasady bhp w pracowni biologicznej i pierwsza pomoc, - znaczenie nauk biologicznych, - obserwacje biologiczne, - znaczenie wody dla organizmów, - zasady racjonalnego odżywiania, - choroby układu krążenia, ruchu, - umiejętność udzielania I pomocy przedmedycznej (wspólnie z edb - ratownictwo medyczne), - prawidłowe żywienie (dietetyka), - zastosowanie genetyki i techniki inżynierii genetycznej (biotechnologia), - higiena wypoczynku, - eliminacja stresu, - doping i jego skutki, rodzaje osobowości (wspólnie z wychowaniem fizycznym i edb - edukacja zdrowotna), - cechy potrzebne wykonywania niektórych zawodów (np.: laborant, genetyk, psycholog), - choroby zawodowe.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel biologii

11	Chemia	- zasady bhp w pracowni chemicznej (laborant), - I pomoc w przypadku poparzeń środkami chemicznymi oraz zatrucia środkami chemicznymi (razem z biologią i edb - ratownictwo medyczne), - właściwości chemiczne i fizyczne wybranych pierwiastków i ich związków, - zastosowanie wybranych związków chemicznych w różnych gałęziach przemysłu, - proces produkcji niektórych substancji ze wskazaniem zawodu.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel chemii
12	Fizyka	- omówienie zawodów budowlanych, mechanicznych – przy omawianiu tematów z działu mechanika, - omówienie zawodów związanych z nadawaniem i odbiorem dźwięku, muzyki oraz przekazywanie wiedzy o szkodliwości hałasu – przy omawianiu tematów z akustyki, - omówienie zawodów elektryka, energetyka, robotyka, automatyka – podczas omawiania tematów z działu elektryczność, magnetyzm, - wskazywanie zawodów w oparciu o współczesne odkrycia: elementy astronomii i kosmologii, - poznanie popularnych dzisiaj zawodów i związanych z nimi czynności na podstawie fizyki: mechatronika, cybernetyka, mechanika itp. - poznanie procesów (technologii) związanych ze światem zawodów i zatrudnieniem, - cechy potrzebne do wykonywania niektórych zawodów (np.: technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, technik informatyk), - zagrożenia wynikające z użytkowania energii elektrycznej w niektórych zawodach.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel fizyki
13	Matematyka	- procenty, punkty procentowe, - zastosowanie wiadomości o funkcjach do opisywania, interpretowania i przetwarzania informacji wyrażonych w postaci wykresu funkcji, - funkcja kwadratowa – rozwiązywanie zadań z treścią.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciele matematyki
14	Wychowanie fizyczne	- normy aktywności fizycznej w zależności od charakteru pracy zawodowej -samobadanie i samokontrola, - błędy w przyjmowanej postawie ciała podczas wykonywanych czynności, - odpowiedzialność za zdrowie własne i innych ludzi, - charakterystyka współczesnych chorób cywilizacyjnych. uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot nauczyciele wychowania fizycznego, - normy aktywności fizycznej dla młodzieży.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel wychowania fizycznego
15	Edukacja dla bezpieczeństwa	- szanowanie praw człowieka, - kształtowanie postawy gotowości do niesienia pomocy potrzebującym, - przybliżenie specyfiki pracy ratownika medycznego, żołnierza, strażaka, - pierwsza pomoc.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	Nauczyciel Edukacji dla bezpieczeństwa

16	Religia	- wybór dalszej ścieżki życiowej zgodnie z posiadanymi zasobami, - odpowiedzialność za swoje życie w kontekście pracy i życia w społeczeństwie, - brak przypadkowości w planie na życie człowieka, - wpływ wyboru zawodu na życie rodzinne, - wartość ludzkiej pracy, - wartość człowieka, - prawa i obowiązki pracownika, chrześcijanina, - system wartości związanych z pracą i etyką zawodową, - powołanie do stanu zakonnego lub kapłańskiego jako jedna z możliwości wyboru drogi życiowej, - powołanie do małżeństwa jako służby dla innych, - dobro wspólnie i prawa człowieka.	uczniowie, którzy uczestniczą w zajęciach	Nauczyciele religii
17	Wychowanie do życia w rodzinie	- zna i rozumie konstytucyjnie chronione wartości związane z funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie: małżeństwo, uczniowie, którzy nauczyciele prowadzący zajęcia rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo, - rozumie, jakie znaczenie ma zawarcie małżeństwa i jego trwałość dla rozwoju społeczeństwa, - rozumie i akceptuje kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej, - rozumie, jak budowane są relacje międzyosobowe, wyjaśnia ich znaczenie w rozwoju społecznoemocjonalnym, w tym: istota koleżeństwa i przyjaźni, sympatie młodzieńcze, pierwsze fascynacje, zakochanie, miłość, wzajemny szacunek, udzielanie sobie pomocy, współpraca, empatia, - potrafi komunikować swoje uczucia i budować prawidłowe relacje w rodzinie i grupie społecznej, - jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie, - pogłębianie wiedzy związanej z funkcjami rodziny, miłością, przyjaźnią, pełnieniem ról małżeńskich i rodzicielskich, seksualnością człowieka i prokreacją, - umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących wyboru drogi życiowej, małżeństwa i rodziny, - uzyskanie lepszego rozumienia siebie i najbliższego otoczenia, - umiejętność poszukiwania i udzielania odpowiedzi na pytania: Kim jest człowiek? Jakie są jego cele i zadania życiowe? Jaki jest sens życia?	uczniowie, którzy uczestniczą w zajęciach	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
18	Przedmioty zawodowe	- świadomy wybór zawodu – studia (uczelnie, kierunki, nabór, kształcenie za granicą), - jak podnosić kwalifikacje zawodowe, - wymagania, umiejętności, cechy osobowości, stawiane w uczonym zawodzie,	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	nauczyciele przedmiotów zawodowych

	technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki	- zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska, - konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika i pracodawcę, - wpływ popytu, podaży i ceny na produkcję rolną, - technologia informacyjna niezbędna do sporządzania dokumentacji wykorzystywanej w prowadzeniu produkcji rolniczej, - predyspozycje zdrowotne w zawodzie, choroby zawodowe, - rozpoczęcie działalności rolniczej: zakładanie przedsiębiorstwa rolnego, - wykorzystanie nowoczesnych technik informacyjnych do prowadzenia działalności rolniczej: rejestracja działalności, - analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy, - symuluje zakładanie działalności gospodarczej (rolniczej), - dostrzeganie znaczenia przedsiębiorczości, w tym innowacyjności i kreatywności w życiu osobistym i rozwoju społeczno-gospodarczym.		
19	Przedmioty zawodowe technik żywienia i usług gastronomicznych	- analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej, - określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy; - określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; - ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; - dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi; - określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych, - konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	nauczyciele przedmiotów zawodowych

20	Przedmioty zawodowe technik spedytor	- świadomy wybór zawodu – studia (uczelnie, kierunki, nabór, kształcenie za granicą), - jak podnosić kwalifikacje zawodowe, - wymagania, umiejętności, cechy osobowości, stawiane w uczonym zawodzie, - zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska, - konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika i pracodawcę, - określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy; - określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; - konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy, - jest świadomy planowania procesów transportowych, - technologia informacyjna niezbędna do sporządzania dokumentacji wykorzystywanej w prowadzeniu procesów transportowych, prowadzenie korespondencji i negocjacji, - wykonywanie prac związanych z monitorowaniem przebiegu procesu transportowospedycyjnego, - predyspozycje zdrowotne w zawodzie, choroby zawodowe.	uczniowie wszystkich klas, w których nauczany jest przedmiot	nauczyciele przedmiotów zawodowych

6. Działania skierowane do rodziców:

<i>Lp.</i>	<i>Tematyka/działanie</i>	<i>Metody/formy</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Termin realizacji</i>
1	Promowanie szkoły i kierunków kształcenia	spotkania z rodzicami uczniów szkół podstawowych	Dyrekcja, doradca zawodowy, pedagog szkolny, nauczyciele, nauczyciele specjaliści	Cały rok szkolny
2	Indywidualne konsultacje informacyjno-doradcze dla rodziców z doradcą zawodowym w szkole	spotkania z rodzicami/kontakty telefoniczne	Dyrekcja, doradca zawodowy	Cały rok szkolny
3	Gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno- zawodowych, w tym opracowanie dla rodziców materiału ze źródłami informacji o ścieżkach kształcenia i zawodach (wykaz linków) i zamieszczenie ich na szkolnej witrynie internetowej	Prowadzenie zakładki doradcy zawodowego na stronie internetowej szkoły	doradca zawodowy	Cały rok szkolny
4	Szkolenie dla rodziców z zakresu efektywnego uczenia się	przesłanie materiałów online	doradca zawodowy	Cały rok szkolny
5	Prelekcje dla rodziców dotyczące doradztwa edukacyjnozawodowego	spotkania na wywiadówkach lub materiały on-line	doradca zawodowy	Cały rok szkolny

7. Działania skierowane do nauczycieli:

<i>Lp.</i>	<i>Tematyka/działanie</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Termin realizacji</i>
1	Uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego i zawodowego.	Dyrektor, doradca zawodowy	Na bieżąco cały rok
2	Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą w ramach spotkań z wychowawcami	Doradca zawodowy	na bieżąco w trakcie roku szkolnego, odpowiednio do potrzeb zgłaszanych przez nauczycieli- wychowawców
3	Udostępnianie informacji, scenariuszy, programów multimedialnych z zakresu doradztwa zawodowego do realizacji zajęć z uczniami	Doradca zawodowy	na bieżąco, odpowiednio do zgłaszanych potrzeb

VI Współrealizatorzy programu

- **Pedagog szkolny** w ramach godzin wychowawczych, doraźnych zastępstw, zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (zajęcia grupowe) oraz rozmów doradczych (zajęcia indywidualne). Zajęcia dotyczą m.in.: świadomego wyboru zawodu, technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem.
- **Pedagog specjalny** w ramach godzin wychowawczych, proponowanych zajęć związanych z rozwijaniem kompetencji emocjonalno-społecznych, zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (zajęcia grupowe) oraz rozmów doradczych (zajęcia indywidualne w zakresie rozpoznawania potrzeb rozwojowych oraz specyficznych potrzeb edukacyjnych). Zajęcia dotyczą m.in.: świadomego wyboru zawodu, technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem. Pomoc udzielana będzie w oparciu o diagnozę funkcjonalną uczniów w zakresie potrzeb rozwojowych, specyficznych potrzeb i warunków edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i ogólny dobrostan fizyczny uczniów. Pomoc udzielana będzie poprzez koordynowanie działaniami wszystkich podmiotów zaangażowanych w procesy edukacyjne, wychowawcze i terapeutyczne, umożliwiające optymalny rozwój oraz właściwe przygotowanie do wejścia na rynek pracy.
- **Psycholog szkolny i logopeda** – planują i realizują pomoc pedagogiczno-psychologiczną z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego wg indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów w oparciu o rozpoznane potrzeby rozwojowe, specyficzne potrzeby edukacyjne, aktualny stan zdrowotny uczniów. Pomoc udzielana będzie poprzez wszelkie długotrwałe, świadome i celowe działania modelujące, usprawniające oraz korygujące stany emocjonalne i dobrostan fizyczny do wykonywania zawodu.
- **Biblioteka szkolna** - uczniowie mają możliwość korzystania z zasobów biblioteki szkolnej oraz wiedzy i doświadczenia nauczycieli bibliotekarzy. Nauczyciel bibliotekarz współpracuje z instytucjami zewnętrznymi m.in.: Biblioteka Pedagogiczna, Biblioteka Miejska.

- **Wychowawcy klas** prowadząc zajęcia związane z przygotowaniem młodzieży do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych oraz planowania kariery zawodowej w ramach godzin wychowawczych oraz rozmów indywidualnych, realizując program wychowawczy klasy oraz program realizacji doradztwa zawodowego.
- **Zespoły: wychowawczy, oddziałowe i przedmiotowe.** Działania w ramach zespołów: planowanie i koordynowanie oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach zintegrowanych działań, zaplanowanie działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposobu ich realizacji.
- **Nauczyciele opiekunowie kółek zainteresowań** prowadząc zajęcia rozwijające zainteresowania i pasje uczniów. Współpracują również z instytucjami zewnętrznymi.
- **Opiekun samorządu uczniowskiego** zapewniając warunki organizacyjne dla samorządowej działalności młodzieży, udzielając pomocy w realizacji zadań samorządu, współpracując z instytucjami zewnętrznymi.
- **Samorząd uczniowski** realizując zadania w imieniu społeczności szkolnej.
- **Rodzice uczniów** współpracując w realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, planu realizacji doradztwa zawodowego.
- **Dyrektor szkoły** tworząc warunki do pracy, umożliwiając organizację spotkań z rodzicami, studentami, przedstawicielami wyższych uczelni, przedstawicielami lokalnej społeczności.
- **Wszyscy nauczyciele** w ramach poszczególnych przedmiotów realizując podstawę programową i program nauczania. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna, której udzielają nauczyciele uczniom polega m.in. na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły i placówki oraz środowisku społecznym. Nauczyciele realizują działania w ramach doradztwa zawodowego. Do zadań nauczycieli należy m.in. wspomaganie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, określenie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów. Każdy nauczyciel udostępnia uczniom informacje edukacyjno-zawodowe oraz omawia zawody związane z daną dziedziną i realizowanymi hasłami programu nauczania. Nauczyciele realizują działania wynikające z programu realizacji doradztwa zawodowego. Nauczyciele współpracują z przedstawicielami instytucji zewnętrznych. Pomoc jest świadczona poprzez udzielanie porad zawodowych, wskazówek, instrukcji, informacji zawodowej oraz poprzez wszelkie długotrwałe, świadome i celowe działania wychowawcze pobudzające do rozwoju w kierunku dokonania trafnego wyboru, poznania, edukacji i w przyszłości wykonywania zawodu.

- **VII Podmioty współpracujące ze szkołą przy realizacji działań**

- Pracodawcy krajowi i zagraniczni, u których uczniowie odbywają praktykę zawodową i staż zawodowy
 - Powiat Piski - Starostwo Powiatowe w Piszu
- Kuratorium Oświaty w Olsztynie
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
- Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Ełku

- Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie, w Elblągu
- Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie
- Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie
- Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe
- Powiatowy Urząd Pracy w Pisz
- Urząd Gminy w Białej Piskiej
- Gminny Ośrodek Kultury w Białej Piskiej
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Białej Piskiej
- Powiatowa Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Pisz
- FRICKE Maszyny Rolnicze sp. z o.o. Mrągowo
- Smart Solutions Olsztyn Piotr Nowik
- JARCOM DORADZTWO Jarosław Skrzeczyński
- WKU W Elku
- Przedsiębiorstwa rolnicze i gospodarstwa rolne
- inne osoby i instytucje wspierające działalność ZS Nr 1 w Białej Piskiej

VIII EFEKTY

1. Swobodne korzystanie przez uczniów z oferty proponowanej na rynku pracy.
2. Świadome, adekwatne do aktualnych realiów planowanie przez uczniów ścieżki zawodowej.
3. Aktywne uczestnictwo rodziców w planowaniu przez ich dzieci kariery zawodowej.
4. Dopasowanie oczekiwań zawodowych uczniów i ich rodziców do potrzeb rynku pracy.
5. Aktywna współpraca między szkołami, instytucjami, zakładami pracy w realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.
6. Umiejętność perspektywicznego przewidywania rozwoju wybranej przez ucznia ścieżki zawodowej.

IX Monitoring i sposoby ewaluacji programu

- obserwacja zachowań uczniów,
- zbieranie informacji o losach absolwentów,
- analiza dokumentacji z przeprowadzonych zajęć,
- ankiety przeprowadzone wśród uczniów,
- sprawozdania ze zrealizowanych działań przez poszczególne podmioty w szkole zaangażowane w realizację doradztwa zawodowego.

X Harmonogram działań edukacyjno- zawodowych podjętych w ramach realizacji założeń Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego 2022/23

<i>Lp.</i>	<i>Zadanie i formy realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Terminy</i>
1	Badanie potrzeb i oczekiwań w zakresie doradztwa edukacyjnozawodowego wśród uczniów klas Technikum	doradca zawodowy, Zespół ds. Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego	IX/X 2022
2	Opracowanie programu realizacji doradztwa zawodowego na rok szkolny 2022/23	doradca zawodowy, nauczyciele	Wrzesień 2022
3	Zapoznanie nauczycieli z planem realizacji WSDZ i programem realizacji doradztwa zawodowego na rok szkolny 2022/23	doradca zawodowy, dyrektor szkoły	Wrzesień 2022
4	Realizacja tematyki związanej z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery zawodowej, związanej z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, z doradztwa zawodowego na lekcjach wychowawczych (zgodnie z planem wychowawczym klasy)	pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy klas	na bieżąco cały rok
5	Realizacja zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery zawodowej, zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, doradztwa zawodowego – poradnictwo indywidualne	doradca zawodowy	na bieżąco cały rok
6	Realizacja tematyki związanej z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery zawodowej, związanej z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, z doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych (zgodnie z programem nauczania)	nauczyciele poszczególnych przedmiotów	na bieżąco cały rok
7	Prelekcje dla rodziców dotyczące doradztwa edukacyjno-zawodowego	Doradca zawodowy	na bieżąco cały rok
8	Badanie indywidualnych możliwości psychofizycznych uczniów (typy inteligencji, uzdolnienia i umiejętności, indywidualny model uczenia się)	Doradca zawodowy, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Psycholog	na bieżąco cały rok

9	Edukacja rodziców: - z zakresu efektywnego uczenia się, - informowanie rodziców nt. możliwości wsparcia w zakresie podnoszenia kompetencji wychowawczych, w tym informacja o warsztatach, punktach konsultacyjnych w PPP-P w Pisz	Pedagog specjalny Pedagog specjalny	XII 2022 Cały rok szkolny
10	Warsztaty dla uczniów „Wyloguj swój mózg”	Pedagog specjalny, PPP-P w Pisz w ramach Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery	X.2022
11	Cykl zajęć dla uczniów z zakresu efektywnego uczenia się.	Pedagog specjalny i wychowawcy	I semestr kl. I-II i kl. IV TPS/TS II semestr kl. III-IV
12	Promocja talentów i umiejętności branżowych w środowisku lokalnym: - Dzień Otwarty w ramach Tygodnia Kariery, - Dzień Zawodowca – prezentacja oferty szkolnej- pracownice zawodowe - Konkursy branżowe- gastronomiczne, mechaniczno-rolnicze.	Doradca zawodowy/pedagog specjalny Doradca zawodowy, nauczyciele zawodu Doradca zawodowy, n-le przedmiotów zawodowych	26.10.2022r.
13	Indywidualna praca z rodzicami uczniów z ograniczeniami w wyborze kierunku kształcenia i zawodu	doradca zawodowy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy	na bieżąco cały rok
14	Organizowanie dla uczniów spotkań z absolwentami szkoły, przedstawicielami ciekawych zawodów	nauczyciele, doradca zawodowy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, bibliotekarze	na bieżąco cały rok
15	Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji zewnętrznych (np. stowarzyszeń, firm, pracodawców)	nauczyciele, doradca zawodowy, pedagog, bibliotekarze	na bieżąco cały rok
16	Organizowanie wizyt, wycieczek przedmiotowych do instytucji zewnętrznych	nauczyciele, doradca zawodowy, pedagog, bibliotekarze	na bieżąco cały rok
17	Zorganizowanie spotkania dla uczniów klas IV Technikum z przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy w Pisz	doradca zawodowy	II/III.2022
18	Organizacja praktyk zawodowych u pracodawców w zawodach, w których kształci szkoła	Dyrektor, Doradca zawodowy, Wychowawcy	na bieżąco cały rok
19	Staże zawodowe we Włoszech w ramach programu Erasmus +	Dyrektor, Wychowawcy	wg harmonogramu stażu

20	Prowadzenie zakładki „Doradca zawodowy” na stronie internetowej szkoły	Doradca zawodowy we współpracy z informatykiem lub innym podmiotem	na bieżąco cały rok
21	Śledzenie losów absolwentów	Wychowawcy	na bieżąco cały rok
22	Konsultacje indywidualne, wymiana informacji o uczniach w zakresie ich predyspozycji edukacyjno-zawodowych	doradca zawodowy, pedagog, nauczyciele	na bieżąco cały rok
23	Śledzenie zmian dotyczących poradnictwa edukacyjno-zawodowego	doradca zawodowy, pedagog, nauczyciele, dyrekcja	na bieżąco cały rok
24	Ewaluacja działań, przedstawienie sprawozdania z realizacji działań	Doradca zawodowy	I i VI. 2023

W sytuacji nauki zdalnej bądź hybrydowej nastąpi odpowiednie dostosowanie działań wynikających z „Programu realizacji Doradztwa Zawodowego” - wykorzystanie drogi online, zawieszenie/modyfikacja działań i terminów w związku z pandemią COVID-19 lub innych przyczyn.

Program zatwierdzony Uchwałą nr 5/2022/23 z dnia 28 września 2022r. Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół nr 1 w Białej Piskiej

Dariusz Charubin - dyrektor szkoły